І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь . . . Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 135. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ЛИПНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 17, 1957. No. 135. VOL. LXIV.

ДИРЕКТОР БЮДЖЕТУ МАЄ ВИЯСНИТИ ОЩАДНОСТЕВУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

ДЕМОКРАТИ ОБУРЕНІ ЗАКЛИКОМ ПРЕЗИДЕНТА ДО ЗМЕНШЕННЯ ВИДАТКІВ, БЕЗ ЗАКОННО ЗМЕНШЕНОГО БЮДЖЕТУ

Вашингтон. — Обурені демократичні конгресмени закликом Президента до зменшування видатків окремими урядовими агенціями без законного зменшення бюджету покликали директора бюджету Персівала Ф. Брендджейса, щоб виєснив в Палаті ощадностеву політику уряду. Ця справа відновить в Конгресі боротьбу за бюджет, яка була вже притихла, бо Палата Репрезентантів вже була ухвалила головні пункти федерального бюджету. Під час дебат над бюджетом представники уряду постійно заявляли, що не можна зменшити бюджету, але тепер, кілька днів тому Президент вислав довірочного листа до всіх урядових агенцій, в якому закликав до ощадності, щоб федеральні видатки були на рівні з минулим фінансовим роком, коли вони становили 70 більйонів долярів. Тим способом можна б заощадити в видатках від двох до трьох більйонів долярів. Цього року уряд домагається бюджету в сумі 71,800,000.000 долярів. Демократичні члени Конгресу не розуміють тієї „подвійної" політики уряду і домагаються, щоб директор бюджету виєснив її на Бюджетовій Комісії Палати Репрезентантів. Демократи боються того, що уряд пізніше буде хвалитися своєю ощадностевою політикою, мовляв, нам вдалося зменшити федеральні видатки нижче тієї суми, яку признав нам демократичний Конгрес. Такий стан в виборчому 1958 році був би некорисний для демократів, і тому вони атакують уряд за ту „подвійну" фінансову політику. Голова Бюджетової Комісії конгресмен Кларенс Кеннон сказав: „Ми хочемо, щоб директор бюджету сказав нам, що це все має означати, як воно сталося і яка ціль такої політики. Ми хочемо знати, як це буде здійснюватися, і що станеться з тією надвишкою бюджету, яку хочуть осягнути". Конгресмен Кеннон твердить, що уряд домагався більших сум, ніж дійсно потрібно. Генеральний керівник Комісії Атомової Енергії Кеннет Е. Філус заявив, що рекомендація ощадности, якщо б її застосувати до продукції атомової енергії, значно зменшила б ту продукцію. На видатки Комісії Атомової Енергії призначено в бюджеті на 1958 рік 2,340.000.000 долярів, на 400.000.000 дол. більше, як в попередньому фінансовому році, який закінчився 30-го червня 1957 року.

Уряд Айзенгавера плянує зміну закону Тефта - Гартлі

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл у своєму телевізійному інтерв'ю з республіканським конгресменом із нюйоркського стейту Гарольдом С. Остертагом заявив, що уряд президента Айзенгавера підготовляє законопроєкт про зміну робітничого закону Тефта-Гартлі. Уряд сподівається, що цей законопроєкт ухвалить Конгрес при кінці своєї сесії в 1958 р. Секретар праці не виявив, які пункти цього закону уряд думає поправити, і в якому напрямку мали б іти ці поправки. Мічелл заявив, що республіканський уряд зовсім не думає залишити справу зміни робітничого закону Тефта-Гартлі.

Окрема комісія стверджує успішний вишкіл військових резерв

Вашингтон. — Окрема комісія, яка мала провірити справу вишколу американських резерв, 30-го червня закінчила свою працю і склала звіт Конгресові і президентові Айзенгаверові. Цю комісію очолював президент Американської Радіової Корпорації Дейвід Сарнофф, і до неї належали ще чотири інші члени, між ними і емеритований генерал Волтер Беделл Смит. Комісія стверджує, що вишкіл військових резерв відбувається з повним успіхом, і що молодь користає під час свого військового вишколу з доброї військової та громадської опіки. Голова комісії при закінченні її праці звернув державній скарбниці 12,000 долярів, які залишилися з 50,000 долярів, призначених на її працю. Але комісія рекомендує, щоб в майбутньому не зменшувано числа вишколюваних резервістів з огляду на ощадності в бюджеті, бо загальна світова ситуація не дозволяє на те, щоб можна було зменшувати збройні сили ЗДА. Перед другою світовою війною число резервістів в американській армії становило коло 400,000 вояків, але багато з них не мало потрібного військового вишколу. Тепер число резервістів сягає коло 2,500,000, з чого коло одного мільйона переходить ще військовий вишкіл. Комісія ствердила високу мораль резервістів.

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕТИТЬ ГЕЛІКОПТЕРОМ ДО ТАЄМНОГО ЦЕНТРУ

Гелікоптер з президентом Айзенгавером летить понад його фарму в Геттисбургу, везучи його до таємного комунікаційного центру, звідки президент Айзенгавер слідкував за перебігом влаштованої в цілій країні пробної тривоги перед ворожим налетом. Президента інформували про розвиток вдаваного нападу і оборони мобілізатор оборони Гордон Грей та діючий адміністратор цивільної оборони Лерой Беррі.

Айзенгавер проти зменшення податків в 1958 фінансовому році

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вислав листа до голови Комісії Способів і Метод конгресмена Джера Купера, в якому гостро противиться, щоб вже в 1958 фінансовому році, який почався 1-го липня 1957, зменшувано будь-які податки, в тому і податки, для дрібних підприємців. Але Президент заявився за тим, щоб можна було змінити дещо податкові тягарі дрібним підприємцям, але тільки так, щоб державна скарбниця не мала більших втрат. Айзенгавер заявив, що він думає про загальне зменшення податків тоді, коли це буде можливе, але в цьому фінансовому році федеральні видатки і прибутки не дозволяють на загальне зменшення податкових тягарів для всіх категорій податників. Президент противиться також зменшенню податків від корпорацій, яких річні прибутки становлять менше як 25,000 долярів, хоч кабінетова комісія проголосує зменшити податки цій категорії корпорацій з 30 відсотків на 20. Він є проти пропозиції сенатора Вільяма Фулбрайта, який пропонує зменшити податки від корпорацій з 30 відсотків до 22, бо таке зменшення значно зменшило б прибутки державної скарбниці.

Нова пробна експльозія в Неваді

Дослідна площа, Невада. — 15-го липня відбулася експльозія тієї бомби, яка не експльодувала була 28-го червня ц. р., коли були забули залучити електричний струм на плятформі, прочепленій до бальона на висоті 500 стіп. Блиск від експльозії видко було аж в Лос Анджелос і Сан Франсиско. У віддалі 2,000 стіп від вибуху сиділи в бомбосховищі вояки, які мали ствердити кількість радіації після вибуху. Вони виставили над бомбосховище прилад до мірення радіації, і коли ствердили, що радіація зменшилася до такої кількости, яка не загрожує людському організмові, вийшли з бомбосховища. Ця експльозія мала силу 10,000 тонн вибухового матеріялу ТНТ. Вогненну кулю видко було тільки 15 секунд після вибуху, а після того вона зникла, а на її місці, дві мінути пізніше, було пурпурове повітря до висоти 15,000 стіп.

В ЮТИЦІ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ СОЮЗОВЦІВ

Ютика, Н. Й. — Минулої неділі, 14-го липня, тут відбулася зустріч членів Українського Народного Союзу північної частини нюйоркського стейту. В зустрічі, яку влаштував з нагоди свого 5-річчя 484-ий Відділ УНСоюзу, взяли участь представники і члени Відділів УНС з Ютики, Геркімер, Лителфолс, Сиракюз, Фултон і Бінггемтон, разом коло 400 осіб. Імпрезу, що відбулася в українському католицькому парку при Вуд Ровд у Вайтсборо, відкрив голова 484-го Відділу Дмитрів, а звіт з 5-тирічної діяльности Відділу склав його секретар п. Володимир Запаранюк, згадуючи м. і., що цей та 483-ий Відділ були створені 5 років тому з одного 38-го Відділу. Сьогодні 484-ий Відділ подвоїв кількість своїх членів та нараховує їх 261. За тих 5 років вислано з Відділу до Головної Канцелярії 43,000 долярів вкладок, а понад 1,000 долярів асигновано на різні народні цілі. До зібраних промовив місцевий український католицький парох всч. о. Богдан Смик, а на зустрічі був привітний також сеньйор українських католицьких священиків в цій країні, всч. о. Северин Дурбак. Головну промову на зустрічі виголосив гол. предсідник УНС п. Дмитро Галичин, говорячи про видання УНСоюзу в пошану насіттолання. Опісля п. Галичин передав спортовожини СУМА, п. М. Фалинському референтові місцевої другу комчашу 484-го Відділу УНСоюзу за перемогу у змаганнях у відбиванці, в яких взяли участь чотири дружини. сумівська і студентська з Ютики та сумівська і „Сокіл" із Сиракюз. Після офіційної частини відбулась забава в павільйоні парку.

Знайдено цінну колекцію україніки в Великій Британії

Абериствид, Валія. — Між нескаталогованими матеріялами Національної Бібліотеки Валії знайдено цінну збірку українських друків із доби т. зв. української 20-их років, видання УВАН, наукових установ Одеси, Ніжина, Харкова й ін. Деякі з них невідомі в інших бібліотеках В. Британії. Збірку відкрив у книгосховищах проф. Яр. Рудницький з Вінніпегу в своїй науково-дослідній подорожі по Вел. Британії. Крім Валії проф. Рудницький відвідав національні бібліотеки Шотляндії в Единбургі та Ірляндії в Дубліні та низку наукових установ і академій та університетів, досліджуючи стан україніки в них.

У Ком. Китаї неспокій серед студентів

Гонг Конг. — Комуно-китайська преса не закриває вже факту, що серед студентів у комуно-китайських високих школах панує глибоке невдоволення, яке назверх проявляється — за комуністичною термінологією — в „занепаді соціялістичної дисципліни". У травні цього року, йдучи за порадами свого диктатора Мао Тсе-тунга, комуно-китайська партія рішила дозволити на висловлювання критичних завваг, щоб таким чином, мовляв, перевірити пороблені помилки, але насправді — відкрити вентиль для внутрішнього ферменту. Цей експеримент виявився небезпечний для комуно-китайського режиму, бо означало більше критичних голосів і в гострішій формі, ніж цього сподівались комуністичні головачі. Щоденник „Китайська Молодь" подає звідомлення Ліги молодих комуністів про події в цілому ряді високих шкіл в комуністичному Китаї. Так само пресова агенція Гсінгуа (Новий Китай) приносить численні вістки про фермент серед китайської молоді. Студенти найбільше критикують доктринерство, диктаторсько-репресійний характер режиму та біюрократизм комуністичного апарату. На з'їзді голов студентських організацій з 28 високих шкіл осудили киненя бомби одним студентом на партійну домівку в пейпінгському медичному факультеті. На стінах університету в Нанкіні виписано протикомуністичні гасла, а коли поліція замазала їх, то студенти зробили демонстрацію.

В Румунії призначено нового міністра закордонних справ

Букарешт. — Йон Георге Маврер, за професією адвокат, став новим комуно-румунським міністром закордонних справ. Він прийшов на місце Грегора Протеаза, який став одним із партійних секретарів. Маврер був особистим приятелем колишнього міністра справедливости Люкреція Патраскану, який був лідером румунських „тітоїстів". Два роки тому його розстріляли за „зраду і шпигунство". Тоді теж зник з овиду Маврер і були плітки про його загин. Проте він виринув знову у ролі віце-президента румунського „парляменту". Найчільнішою постаттю серед румунських комуністів була Анна Павкер, міністер закордонних справ, яка проте попала в неласку і втратила всі свої становища в 1952 році. Боротьба за владу в Румунії ведеться за зразками Кремлю. Востаннє румунське радіо повідомило про те, що віце-прем'єра і міністра освіти та члена Політбюра компартії Румунії Мірока Константінеску позбавлено всіх державних і партійних становищ за „реакційність поглядів".

Продовжується спір довкола про-комуністичних „католиків" в Польщі

Варшава. — Римо-католицький тижневик „Тигодник Повшехни" не появився на знак демонстрації проти офіційної заборони проголосити звернення кардинала Вишинського з гострим осудом про-комуністичної організації так званих „католицьких прогресистів" „Пакс" та з перестогою проти будьяких зв'язків з тією організацією. На цьому тлі прийшло до першого гострого конфлікту між кардиналом Вишинським, який недавно вернувся з своєї подорожі до Риму, та режимом Владилава Гомулки, що його Вишинський підтримав був під час останніх „виборів" до польського сейму. Організація „Пакс" постала в часі, коли кардинал Вишинський перебував у манастирі в Сквої, як фактичний в'язень. Очолює „Пакс" колишній провідник право-націоналістичної молоді, письменник Болеслав Пясецький. За підтримування комуністичного режиму в Польщі за сталінських часів, отже насправді за розкольнування католицького руху в Польщі і підривання авторитету Церкви та її сархії, комуністичний уряд дозволив був Пясецькому вести фабрику девоційналій, церковних ризів і різних потрібних в церквах предметів, як теж видавати кілька часописів. Пясецький дістав був теж дозвіл на торгування предметами свого виробу на цілком „капіталістичний" лад, з вільним накладанням цін і часописним оголошуванням.

Пані Божик вернулася до ЗДА із своєю відобраною донькою в Польщі

Ню Йорк. — 14-го липня пані Моніка Божик, дружина Володимира Божика з Рочестер, Н. Й., прилетіла літаком на летовище в Ню Йорку зі своєю 13-річною донькою Ольгою, за яку вона змагалася впродовж 10 років. Цю дитину залишила була мати в Польщі ще в 1944 році, коли німці забирали подружжя Божиків до Німеччини на працю. Тоді цею дитиною заопікувалися сусіди, і пізніше не хотіли її віддати матері, яка до цього року виїхала по неї. Суд у Варшаві ще 4-го травня признав був дитину матері, але ті особи, які виховували Ольгу, відмовилися це зробити. Коли мати зустрінулась по раз перший із своєю донькою, то вона їй заявила: „Я ненавиджу вас!" Аж 10-го червня вдалося польським урядовцям знову віднайти дитину, і тоді вони передали її матері, яка мусіла чекати три тижні, щоб її дитина її вперше поцілувала. Тепер дитина любить матір, і вже на летовищі в Ню Йорку питалася за свого батька, який не міг прибути до Ню Йорку, бо пані Божик витратила сім тисяч долярів на те, щоб відібрати свою дитину. Подружжя Божиків мають ще 16-річного сина, який побачить свою сестричку аж в Рочестері.

Відкрито відпочинковий табір Юного ОДУМ

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — В неділю 14 липня ц. р. в Українському Селі біля Савт Бавнд Брук в стейті Ню Джерзі відкрито і посвячено відпочинковий табір Юного ОДУМ-у (Об'єднання Демократичної Української Молоді). Посвячення табору доконав о. Святослав в приявності представників громадянства і батьків. Табір зорганізовано за рішенням Головної Управи ОДУМ-у. Діти відпочиватимуть і навчатимуться в таборі три тижні, але на бажання батьків, таборовий побут може продовжитись теж до півтори місяця. Зголосилось покищо 20 дітей, а табір розраховано на 35 до 40 осіб. Керівниками є вчителі й старші одумівці: Анна Стойко, Ольга Дацько, Левко Березинський і Галина Степаненко, Керус табором учителька Євфросина Бережна. В організуванні табору активно співпрацювали батьки та довколишні українські громадяни. Для зреалізування цього гарного задуму багато праці поклала голова Юного ОДУМ-у Іван Павленко.

ЗОРІН НАТЯКАЄ НА КОМПРОМІС В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ

Лондон. — На Лондонській конференції роззброєння Валеріян Зорін, головний представник СССР, заявив в понеділок 15 липня ц. р., що французька пропозиція, щоб обмежити вживання атомової зброї тільки для цілей самооборони, „заслуговує на увагу". До цього часу найбільш спірною справою було питання атомової зброї; Совєти домагалися генеральної заборони її, але водночас відмовились, щоб були від припинення продукції атомового матеріялу в часі припинення експериментальних атомових вибухів. Американський проєкт пропонував припинити атомові вибухи тим часом на десять місяців та скерувати в тому часі продукцію атомового матеріялу виключно для мирових цілей. Совєти не погоджувались з тим, пропонуючи з свого боку припинення експериментальних вибухів найменше на два-три роки та відділюючи справу експериментальних вибухів від продукції атомового матеріялу. Натяк Зоріна на можливість прийняття французької формули, яка дозволяє на вжиття атомової зброї „для самооборони" вправді подає надію на можливість компромісу, проте водночас висуває нові труднощі: як зазначив відразу сам Зорін, до цього часу нема дефініції, що таке агресія а що самооборона і західні коментатори висловлюють сумніви, чи можна буде устійнити з комуністами таку спільну дефініцію. Французький делегат Жіль Мош радив триматися в цьому випадку чартеру Об'єднаних Націй, однак Зорін відразу заявив, що коли складено той чартер, то атомової зброї взагалі ще не було. Американський делегат Геролд Стассен закликав до терпеливости. Зорін твердив, що він має терпеливість, але знову скидав вину за затяжне тривання конференції роззброєння без ніякого позитивного висліду — на західні держави. Одначе репрезентанти Англії і Канади негайно зареагували, вказавши, що саме совєтське непримирливе і безкомпромісове ставлення унеможливило до цього часу дійти до будь-якого порозуміння. Західня преса признає, що представлення на Лондонській конференції будь-якої нової пропозиції від Заходу вимагає попереднього узгіднення між всіми державами НАТО і тому воно затягає конференцію.

Еспанія стане знову монархією

Мадрид. — На випадок смерти або зречення теперішнього голови еспанської держави, генераліссімуса Франціска Франка, Еспанія повернеться до монархічного режиму — заявив в еспанському парляменті найближчий співробітник ген. Франка, морський капітан Луіс Карреро Блянко, який має офіційне становище міністра для зв'язків. Блянко був головним посередником між ген. Франком і претендентом до еспанського престолу, Дон Хуаном, сином останнього короля Альфонса XIII, який втратив престол у 1931 році, коли залامався режим його прем'єра диктатора Прімо де Рівери. Після 5-річного неспокійного періоду республіки, в 1936 році вибухла була громадянська війна в Еспанії, яка закінчилась перемогою військ генерала Франка над „республіканськими", а властиво комуністичними військами. Карреро Блянко заявив теж, що нова еспанська монархія не буде „ані ліберальна ані абсолютна, але традиційна, репрезентаційна і католицька". Він звернув увагу, що теперішній режим в Еспанії є проти лібералізму, марксизму і капіталізму, і що наступний режим мусить рахуватися з принципами, які тепер зобов'язують в Еспанії.

Впав у море літак із 68 особами

Гаага. — У столиці Голляндії отримано радіо-телеграфічне повідомлення, що в понеділок 15 липня в год. 2.10 по полудні нашого часу, в кілька хвилин після того, як піднявся вгору великий пасажирський трансокеанський літак, що робив службу між Новою Гвінеєю та Голляндією, впав із невідомої причини в океан. Катастрофа скоїлась докладно за 5 миль від острова Біяк біля північного побережжя Нової Гвінеї. Літак відлетів із летовища на названому острові Біяк, везучи 68 осіб покорожних і летунської обслуги. Перша вістка говорила про 12 оцілілих — 11 подорожних і стюардесса. Доля 48 подорожних і 8-ох членів залоги — не відома. У тій перший вістці сказано теж, що 37-річний капітан літака, Р. де Роос, згинув. Літак був голляндської летунської лінії. Більшість подорожніх це були англійці і голляндці, також вся залога і обслуга була голляндська. Покищо нічого не відомо, яким чином врятувалося 12 осіб і чи літак загорівся, вдаривши об плесо моря. При цій нагоді часописи пригадують найбільші летунські катастрофи, між ними катастрофу літака над Філіпінами 17 березня ц. р., в якій згинув філіпінський президент Рамон Магсайсай. До цього часу не проголошено вислідів слідства про причини тієї катастрофи.

В АМЕРИЦІ

● **Демократичний сенатор** із Південної Кароляйни Стром Тирмонд домагається переслухання в справі законопроєкту про повну заборону продажу алькогольних напоїв на літаках. Рік тому летунські лінії погодилися в тому, щоб давати пасажирам тільки дві чарки алькоголю, але цієї умови не дотримується. „Я чув, каже сенатор, що на деяких літаках пасажири запиваються до безтями", — твердить сенатор Тирмонд.

● **89-річний** демократичний сенатор із Ровд Айленд Теодор Френсіс Грін, який був зомлів під час прийняття в пакистанській амбасаді в Вашингтоні, вже почуває себе добре і вже прибув до Сенату до нормальної праці.

● **30 липня** мають відбутися правибори кандидата на сенатора в стейті Висконсин, щоб заповнити становище по покійному сенаторі Джозефі Мек Карті. На кандидатів зголосилося 7 республіканців і два демократи. Вибори на двох вибраних кандидатів у правиборах відбудуться 27-го серпня ц. р.

● **Молочарський факультет** Мериленського університету сконструював механічну корову, щоб демонструвати, що діється з кормом в шлунку жуйних тварин. Механічна корова має також штучне серце і штучні легені. З тієї корови можна навчитися, як корми переходять в кров, творячи м'ясо, молоко і вовну.

● **11-річний хлопець** Джеральд Кілберт скочив із моста 30 стіп заввишки в річку Літл Андроскоґін в Левістон, Мейн, і врятував життя 8-річній дівчині Ровз Рассел, яка потопала.

● **До Джозефа Файна** в Вен Нуіс, Каліфорнія, прибула з України його 77-річна мати Ганна Фейнштейн, якої він не бачив 37 років. 11 років він старався про дозвіл від совєтської влади на її виїзд до ЗДА.

● **В Квінсі**, Ню Йорк, поліція заарештувала 13-ох хлопців від 13-ох до 15-ох років, які каміннями вибили в шкільному будинку 300 шиб. Їх судитиме юрмелием ели по ипопопп суд для молодітних.

У СВІТІ

● **Резиденція** англійських прем'єрів — будинок на вул. Давнінг в Лондоні ч. 10, і два сусідні будинки, резиденції міністрів, знаходяться в такому стані, що незабаром стане небезпечно жити в них. Проте, тому, що це — історичні пам'ятки, згода на їхній ремонт мусить перейти різні інстанції. Дім при Давнінг Стріт ч. 10 був збудований в 1686 році. Мешкали в ньому англійські прем'єри Пітт, Глегстон, Дізраелі, Асквіт і Черчил.

● **У Кремлі**, в Георгієвській залі, в якій Хрущов прийняв назви міта, яке перестало існувати коло 40-го року перед нар. Христа. Стверджено, що це було місто Морґантина. Причим упадку і зникнення цього міста перед 2,000 роками вчені не знають.

● **На Мадярщині** стане перед судом 15 осіб, обвинувачених у революційних актах, саботажах, убивствах і „шпигунстві", доложених вже після 4-го листопада, коли совєтські війська після здавлення мадярського повстання совєтськими танками. Це буде перша такого роду судова розправа, бо всі попередні явні і таємні розправи та екзекуції стосувались революційних днів 3-перед 4-го листопада. Всім загрожує кара смерти.

● **Єгипет скаржиться**, що із ізраїльська військова стежа схопила з єгипетської території одного робітника з помаранчевого саду. Три інші робітники втекли.

● **На Сицилії** від двох років археологічна експедиція вислала й частинно фінансована Принстонським університетом, розкопує руїни невідомого з назви міта, яке перестало існувати коло 40-го року перед нар. Христа. Стверджено, що це було місто Морґантина. Причини упадку і зникнення цього міста перед 2,000 роками вчені не знають.

● **Ізраїльський генерал** Моше Даян, командант ізраїльської армії, вислав до совєтських високих старшин запрошення — прибути до Ізраїлю і наочно переконатися, що поширювані совєтською пресою вістки про концентрацію ізраїльського війська проти Сирії — позбавлені правди.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАМІСТЬ ПОВОРОТУ... СТАБІЛІЗАЦІЯ

Щоб припинити стихійний рух розселюваних по західніх польських землях українців з Лемківщини, Надсяння, Холмщини й Підляшшя за поворот на рідні землі, польська комуністична влада з одного боку „нормує" справу цього повороту всякими постановами, а з другого боку пробує затримати українців на місцях там, де їх поселено, виселивши примусово з споконвічних їхніх господарств і земель. І в одному і в другому випадку всі ті „нормуючі" і „стабілізаційні" заходи зводяться до одного знаменника: припинити за всяку ціну хвилю повороту українців із західніх земель Польщі на рідні, відібрані їм землі.

Останнім часом ця офіційна кампанія проходить під гаслом „стабілізації на Західніх Землях". Пропаганду за це гасло веде з доручення урядових і партійних чинників передусім орган Українського Суспільно-Культурного Товариства „Наше слово", присвячуючи цій справі передові статті й інші матеріяли.

В усіх цих статтях і матеріялах стверджується, що „немає змоги переселити на старі місця всіх виселених, і тому велика частина повинна закріплятися й стабілізуватися там, де вона тепер проживає". На різні лади пробує згадана редакція закликати виселених примусово українців „діяти розсудливо" і „зрозуміти, що в умовах, які сьогодні існують і які підкреслює постанова ЦК ПОРП, повернення усіх виселених неможливе".

Заспокоюючи населення і закликаючи його до „розсудливости", редакція „Нашого слова" рівночасно з'ясовує... польським офіційним чинникам те, що вони повинні зробити, щоб стримати поворот українців на їх колишні землі.

Першою вимогою, яку формулює „Наше слово", є „надання господарств тим українцям, що досі не отримали рекомпенсат", та уділення їм „конкретної фінансової допомоги на ремонт і побудову господарських будинків". Чергова вимога — це „створити на практиці такі умови, які забезпечували б українцям на Заході можливість нормального господарювання і збереження свого національного обличчя".

Обидві вимоги дуже характеристичні для ситуації поселених на західніх польських землях українців. Виявляється бо, що величезна кількість українців, „поселених" на Заході, ще й досі, по десяти роках, що минули з часу виселення, „не отримали рекомпенсати на заході за полишені свої господарства на сході", значить, живуть, як найбільш упосліджені, без землі, без власних домів, без постійної праці. Цей факт досі промовчувано. Тепер раптом виявилося, що таких „невідшкодованих" землею є десятки тисяч, і що першою передумовою для припинення стихійного руху українців за поворот „на своє" є заспокоєння тих мас маєтково і прив'язання їх цим до землі.

Друга вимога щодо створення відповідних для культурного розвитку українського населення в Польщі умов — виявляє знову всю. східну і спрямовану на знищення українців і їх повну денаціоналізацію політику комуністичної Польщі. Виселених бо з прадідівських земель українців не поселено на західніх землях гуртами чи більшими скупченнями, але порозкидувано поодинці або щонайбільше по дві чи три родини по чисто польських селах, щоб вони не мали ніякого українського середовища і чимскорше втопилися в польському морі. З того погляду цілком демагогічними є заходи польської комуністичної партії й уряду для забезпечення... культурно-освітнього розвитку українців у Польщі. В умовах цілковитого розпорошення українського елементу на ділі не може бути й мови про культурно-освітню українську діяльність, шкільництво й інші вияви культурного життя. З цього погляду „Наше слово" слушно підкреслює вимогу, що треба перевести скупчення розкиданого на Заході українського населення, а вже потім думати про заспокоєння культурних вимог цього населення.

Третьою з висловлених „Нашим словом" (в чч. 23 і 25 з цього року) вимог є досить наївне сподівання, що уряд і партія вплинуть на припинення шовіністичних виступів збоку польської вулиці, громадянства, преси і нижчих адміністраційних властей супроти українців і спричиняться цим до створення „клімату довір'я та людяного стосунку" до українського населення. Однак українську політику в Польщі диктує далі вулиця.

Всі ці висловлювані „Нашим словом" і до українців, і до урядових чинників постуляти доказують, що єдиною можливістю заспокоїти українців у Польщі є створення відповідних умов для їх вільного повороту „на своє", на відібрані їм комуністичним режимом землі. Коли судити з листів до „Нашого слова" і з фактів, наведених в цьому часописі, то українців у Польщі не заспокоять ні стабілізація їх на західніх землях, ні скупчення в більші осередки, ні такі чи інші господарські допомоги й акції, а тільки віддання їм того, що довгими віками було їх власністю. Але цієї найпростішої розв'язки офіційні чинники не бачать і не хочуть бачити. І тому з усіх сил комплікують справу, створюючи такі умови і ситуації, щоб добитися своєї мети: повного знищення українського елементу.

НОВА ІНФЛЯЦІЯ

Розмови про інфляцію у ЗДА не втихають. Хоч в дійсності нема підстав говорити про якесь економічне заломання, бо господарський ринок виявляє пожвавлення, а в деяких ділянках і зріст, ба й статистика говорить про високе затруднення, все ж таки вже для пересічного громадянина зріст цін навіть на найважливіші у щоденному житті харчові продукти говорить про те, що доляр втрачає вартість. Правда, інфляція, яку спостерігається тепер у ЗДА, іншого роду. Звичайно інфляцію спричиняє домагання ринку більшого постачання, тоді, як його нема. Сьогодні ціни на товари ростуть, хоч попит є поміркований, а в деяких галузях промисловости, як сталь, автомашини, машиноустаткування, продукція нижча, ніж нормальна. Тому то економісти називають цю нову інфляцію „цінозвишковою": популярно по-американськи „к о с т п у ш інфлейшин". Деякі задовольняються вияснениям, що останнє підвищення цін, хоч би постійне підвищення цін сталі, спричинене виключно постійними вимогами підвищення платень збоку робітництва. Але чи вина тут лише по стороні робітництва?

Економісти добре знають, що проблема інфляції далеко складніша, щоб її класти виключно в обтяження одної групи. Десятки різних факторів, такі, як великі видатки уряду, підмогові ціни для фармерів і інших груп, які дістають підмоги, раптова зміна політики Державного Банку Резерв у напрямі замкнення кредитів — мають свій вплив на інфляцію. При цьому Статистичне Бюро подає, що саме ціни спричинили значне підвищення заробітніх платень в останньому післявоєнному періоді.

Поглянувши на цей період, бачимо, що перший інфляційний удар прийшов, коли „стиснене" воєнне господарство і воєнні ощадності негайно з закінченням війни штовхнули населення до купна. Великий попит на всі товари дав змогу бізнесменам піднести ціни на товари. Корейська війна ще більше спричила підвищенню цін, і підвищення заробітніх платень лише ішло вслід за зростом цін. Ще в 1950 р. Чарлз Вилсон, тодішній президент „Дженерал Моторс" сказав: „Це не заробітки спричиняють ріст цін, але, навпаки, зростання цін спричиняє підвищення платень". Після 1952 року заробітні платні почали підноситись до висоти зростаючих цін на товари. В третій стадії, яка почалась в 1956 році, і ціни і платні почали зростати рівномірно і непомірно.

Цей зріст навіть завтоматизувався. Компанія „Дженерал Моторс" прийшла до автоматичного підвищення заробітних платень, опертого на факті, що виказував ступневий зріст продуктивности в цій компанії. Але це підвищення застосовувалось автоматично й тоді, коли була тимчасова затримка в продуктивності, як останнього року. В той час підприємці також пішли на так зване експансивне господарство. Не зважаючи на можливості постачання і вимоги ринку, вони поставили, як висловився сенатор Кіфовер, „адміністровані ціни", що давали б таку висоту зиску, який забезпечив би і вимоги зросту заробітніх платень і покриття видатків експансивної розбудови.

Економісти голосно звертають увагу на ці нездорові явища: на автоматичні підвишки платень і на адміністровані ціни. Секретар фінансів Гомфрі сказав на відхідному в останньому тижні, що стиснена фінансова політика уряду пришпилить нову інфляцію і припинить зріст коштів прохарчування. Гуртові ціни вже стабілізувались і в скорому часі устабілізуються також роздрібні ціни. Секретар Гомфрі — хоч і згідний з економістами відносно конечности запобігти цій новій інфляції — настроєний оптимістично. Він каже, що нова інфляція — це природне явище після періоду добробуту. Та й самі економісти не надто схильні уживати якихось запобіжних заходів, вважаючи, що вони були б більше коштовні, ніж сама інфляція. Професор Гарвардського у н і верситету, відомий економіст і оборонець так званого труманівського „фер діл" Слічтер, сказав, що у нашому недосконалому світі ми мусимо завжди вибирати між різними видами зла. Вибираючи між злом безробіття, чи безпосередньо контрольованими цінами та заробітками і повільною інфляцією, краще погодитись на повільну інфляцію. Це, на його думку, найменше з цих трьох лих.

В АРҐЕНТИНІ СТВОРЕНО Т-ВО „ПОНЕВОЛЕНІ НАЦІЇ"

Буенос Айрес. (сдо) — 29 червня сформувалося т-во „Поневолені Нації" в Арґентині, яке має серед своїх завдань:

1. Інформувати найдокладніше арґентинський та інші народи про нації Східньої й Середньої Европи, поневолені московський комунізмом та комунізмом у всіх його формах; 2. з цією метою постачати відомості про національну історію, географію, господарство, наукову, літературну та мистецьку творчість і, особливо, тримати арґентинську громадську думку в курсі подій, що торкаються поступу справи національного визволення згаданих народів; 3. плекати дух єдности й братерства між національними спільнотами цих народів в Арґентині; 4. боронити свої спільні інтереси; 5. протиставитися розкладовій діяльності місцевих і інтернаціональних комуністів; 6. протиставитися діяльності осіб і груп, які зловживаючи законами і свободою, намагаються підтримати чи розвинути комуністичні рухи і течії, які під будь-якою формою поневолюють цілі нації і змагають до підбиття вільних народів; 7. підтримувати народи Центральної й Східньої Европи в їх боротьбі за відновлення свободи в їх батьківщинах, у формах, які дозволяють теперішні закони Арґентини; 8. видавати журнал, як офіційний орган Т-ва, та інші публікації, що мають на меті поширення відомостей про вищевказані теми і про ті, що зазначені в Статуті Т-ва; 9. змагати до створення і втримання відповідних бібліотек; 10. організувати конференції на теми, що сприятимуть кращому сповненню завдань Т-ва; 11. підтримувати зносини з подібними товариствами і організаціями в Арґентині і закордоном; 12. підтримувати зв'язки з місцевими властями і представниками інших націй вільного світу, які можуть мати вплив і дати моральну й чинну допомогу народам у їх визвольних змаганнях; 13. розвивати інші роди діяльности, що їх дозволяють закони в дусі статуту організації і в погодженні з її цілями.

Організацію с к л а д а ю т ь представники всіх національних спільнот, яких батьківщини терплять під ярмом російського большевизму за залізною заслоною, і народжені арґентинці, с п і в п р а цюючи згідно з духом демократії і у взаємній пошані людини до людини і народу до народу для добра відповідних батьківщин.

Окрім Управи Т-ва має бути створена Рада Національних Спільнот, в якій усі члени, поділені на етнічні секції зможуть спільно нараджуватися, щоб пізнати краще життєві інтереси і потреби націй під большевицьким ярмом і створити таким чином солідні підмурівки для поширення співпраці між національними спільнотами Арґентинської Республіки і виявити таким чином на практиці що нації Східньої й Центральної Европи вже дозріли до того, щоб увійти в лоно будучих З'єдинених Европейських Держав.

Серед членів основників знайшлися н а й в и з начніші особи, керівники спільнот: білоруської, кавказької, хорватської, словацької, словенської естонської, грузинської, мадярської, румунської й української.

До Управи Т-ва „Поневолені Нації" ввійшли: д-р Ладислав Чік (мадяр) — голова; проф. Деметрій Ґаздару (румун), — заступник; інж. Хуан Асанкаі (хорват), другий заступник; д-р Вас. Іваницький (українець), — ген. секретар; д-р Мардарій Попінчук (румун), виконавчий секретар; Вас. Косюк (українець), актовий секретар; полк. Томас Клемері (мадяр), фінансовий секретар; д-р Богдан Галайчук (українець), — секретар преси; Мих. Рубінець (українець), — секретар зовнішніх зв'язків; арх. Юлій Галаман (мадяр), — секретар внутрішніх зв'язків. Заступники: проф. Станислав Месіяр (словак); інж. Леон Чеічвілі (грузин), Петро Савчин (білорус).

До Контрольної Комісії ввійшли: Юліян Середяк (українець), — голова, інж. Роман Бігун (українець), інж. Ґейса Кьовеліґеті (мадяр).

До Суду Чести: д-р Акакій Папава (грузин), Ніколас Сербан (румун), Ладіслав Сізик (словак).

Коли Ви вважаєте себе політичним емігрантом — амбасадором України, та знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців, Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

„ВИВОД"

„Всех буржуєв ми побйом,
На Україну жить пойдьом,
На Україне добре жить,
Єсть што шамать і што піть".
(Пісня совєтської армії).

Цю пісню цитував 1925 р. в київському журналі „Життя і Революція" письменник Антоненко-Давидович і з обуренням запитував: „Куди дивляться червоні командири?" Бо Антоненко-Давидович відчув у цій пісні стародавній мілітаризм і колоніялізм московського царства, проти чого (в теорії) вела боротьбу російська комуністична партія. Ці протести проти „нових колонізаторів" нічого не допомогли: сам А. Давидович загинув як жертва большевицького терору. Система російсько-большевицького колоніялізму перемогла, і тепер бачимо її наслідки.

За совєтською статистикою в 1954 р. на території підсовєтської України було коло 42 мільйонів населення. В квітні 1956 р. підсовєтська Україна мала 40 млн. 600 тисяч людности. Протягом двох років зникло майже 1½ мільйона населення! Де вони поділися? Очевидно, українців переселено за Урал та в інші простори совєтської імперії. Але на цьому не кінчається історія.

У березні 1957 р. відбулися в СССР вибори до рад — обласних, окружних і районових. Це дає змогу виянити число дорослої людности в кожній совєтській республіці. Числа, опубліковані в совєтській пресі, дають страшну картину заселення України не-українцями. П р о т я г о м 1956 року і до березня 1957 року в Україні настало нечуване збільшення числа дорослих осіб, що взяли участь у голосуванні; поверх нормального приросту, що дає коло 1,500.000 душ, прибуло ще коло 450.000 дорослих осіб.

Звідки вони взялися? Чи може Хрущов припинив переселювання українців за Урал та в інші землі? Ні, переселювання з України продовжується. Московські „Известия" показують, що в Російській совєтській республіці протягом останнього року число дорослих людей зменшилося майже на 800 тисяч. Очевидно, їх переселено головно в Україну. Цим пояснюються такий несподіваний прибуток дорослої людности в Україні. Словом, як бачимо, відбувається механічне „злиття націй": українців виселюють за Урал, а москвцями заповнюють нашу землю.

Політика російських большевиків не є новиною в історії Московщини. Були до кінця 16 століття дві вільні республіки, недалеко від Балтійського моря: Новгород і Псков. Цар Іван Грізний завоював ці республіки і велику частину людности виселив на Московщину. На місце виселенців царський уряд присилав московських людей. Західні европейці, що були в Московському царстві в 16-17 віці, бачили це і навіть записали слово московське на означення такої політики народовбивства: „Вивод".

„Вивод" — це не був винахід московських царів. „Вивод" знали царі Єгипту, Асирії, Персії, Вавилону. З історії знаємо „вивод" ізраїльського народу на „ріки вавилонські", де 70 років пробули в неволі сини Ізраїлю, „сиділи й плакали", згадуючи „рідний Сіон". Слідами східніх деспотів і московськох царів іде большевицька Москва.

П. А.

МУЗЕЙНА СПРАВА

В умовах існування на рідних землях під окупацією Москви, чи й під іншою займанщиною, ціль музейних збірок в спеціяльних музейних установах та у приватніх осіб обмежувалась, переважно, збиранням і переховуванням для майбутнього етнографічних, культурно-мистецьких і історичних пам'яток. Широкого використовування тих збірок та популяризації їх серед ширшого громадянства для піднесення його не лише національної свідомости, але й, так би мовити, бойового настрою — не було. Це можна було робити хіба в мінімальному мірилі бо ворог міг довідатись, і діячів музейної справи спіткали б кари, а музейні збірки було б знищено або конфісковано й вивезено, як трофеї до російських музеїв і архівів. Тому музеї використовувались лише одиницями, головно представниками нашої науки, для наукових етнографічних, історичних, мистецьких студій. Хіба лише посередніми відблисками з трудів учених і письменників допомагали музеї жеврiти тому прихованому багаттю, що таїлося в музейних збірках.

Але й така вимушена обставинами тактика ведення музейної справи не зберігала музеїв від трусів та конфіскації, і все, що зберігало пам'ять про минулу велич України або про відрубність українського народу від москалів, нищилось, а найцінніше вивозилось у музейні й архівні державні московські центри. Тільки розвал Російської імперії принесе нам повернення тих українських музейних і архівних скарбів.

За кордоном, в умовах хоч і вільного еміґраційного життя, але в обставинах непевности міжнародних відносин перед другою світовою війною, аналогічна доля спіткала і Український Музей Визвольної Боротьби в Празі, в Чехословаччині. А цей музей працював вже з актуальнішою метою, яка наближала його до головної цілі сучасної історичної епохи буття української нації. В статуті МВБ стояло, що метою його є „наукове вивчення всього, що торкається визвольної боротьби, шляхом збирання, переховування, опису всіх предметів та матеріялів, зв'язаних з цими завданнями, та уможливлення на їх підставі наукової праці".

Тож, відповідно до своєї назви, цей музей мав в орбіті своєї уваги наукове вивчення всього, що відносилось до визвольної боротьби України. І тут вже зібрано такі цінні пам'ятки про табори полонених в Німеччині, де творились українські формації Сірої й Синьої дивізій, про українські консуляти, українські військові уніформи, відзнаки, грамоти, багатий матеріял про хор Кошиця, мистецькі медалі з барельєфними портретами українських князів, гетьманів і українських діячів нової доби, багату бібліотеку й архів українських часописів, архіви українських організацій за кордоном і т. д.

Інтенція обережности, ховання від чужих очей важливіших матеріялів та наукове опрацювання тем характеризували і цей музей. Пояснюється це двома причинами. Поперше, ні чеському русофільству, ні потім, від 1939 року, німецькому ґестапівству не можна було вірити, що вони не наложать свою руку на цю установу, якщо б з її музейних і архівних надрів яскраво виходили гасла, теми і т. д., які б спонукали українство до активізації державно-визвольницької ідеї і чину. Той позитивний вплив Музей Визвольної Боротьби України мав, але головно в обмеженому колі учених, студентів та серед ближчих приятелів і довіреного членства установи. Бо обставини вимагали, що МВБ „політикою не займається". А що у наших ворогів зветься політикою, то відомо кожному українцеві. Так виринали пляни ширшого студіювання шевченкознавства і т. п. „невинних" тем. Матеріяли ж на „гарячі" теми директор музею (тоді проф. Д. Антонович) умів показати лише тому, кому можна було вірити. Так само поводився він і з історичними дорогоцінними експонатами. Бували непевні часи, коли цілі серії ховались в „темні" кутки, щоб їх не побачило око чужого начальства, що могло шукати в музею „української політики". Пригадується один з таких яскравих прикладів, як директор музею, прочувши про можливу візиту представника ґестапо, спішно опорожнив цілу нову вітрину Карпатської України. А в ній демонструвалось м. ін. закривавлену сорочку карпатського січовика, раненого в бою з чехами в Хусті в березні 1939 р., які виступили проти українців. Чехами тоді командував ген. Прхала. Там же красувалась як факт іронії візитівка того чеського генерала з піддруком на ній: „міністер Карпатської України". Був там ніж, зроблений з ложки, подарунок січовика, ув'язненого в мадярському концентраку в Варіо Лопош коло Нієрідгази, його ж горнятко, з якого він гасив свою спрагу в тому таборі після жахливих тортур, і т. п...

Та на зміну німця-ґестапівця прийшов у чеську Прагу „старший брат", московський большевик, якого так палко чекало чеське пересічне москвофільське г р о м а д янство. Тут уже жадна „обережність" дирекції музею не допомогла. І хоч з того 1948 року нова дирекція музею ту „обережність" та „достосовування до обставин" збільшила, мабуть, докраю, щоб продовжити існування установи, все те не привело ні до чого. Формально чеська влада закрила музей. Фактично ж московська надвлада забрала все, що було ціннішого й цікавішого, і вивезла в Московщину. Так Музей Визвольної Боротьби України в чеській Празі, через відмовлення його дирекції своєчасно вивезти та переслати збірки до Швайцарії чи ЗДА, перестав існувати. Тепер з перспективи часу можна сказати, що взагалі вибір місця для такого музею, що визвольну боротьбу України взяв за гасло своєї збіркової акції, не був удалий. Бо Чехословаччина була тим державним новотвором, існування якого ще не було запевне-

(Закінчення на стор. 3-ій)

БЕРІЗКА

Під дощем берізка біла,
Край дороги на горбі,
Ронить сльози голубі.

Я проїхав, оглянувся:
Залишилася сама
У журбі своїй — німа.

Та берізка, як дитинство,
Залишилась вдалині, —
Так привиділось мені.

МИКОЛА ШПАК

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(16)

Ромко глянув на Кремера. Живі, сірі очі пронизували наскрізь, низьке чоло й вузькі уста вказували на енергію і жорстокість; під час розмови ніздрі його носа грали.

„Хто б у тобі не пізнав поліційного урядовця!" — подумав Ромко, і йому нагадались слова Стефи про те, як Кремер велів ґумовими палками бити під час слідства Олю Попеляк. Вона сама розказувала Стефі: двоє аґентів з наказу Кремера розтягнули її на лаві, один сів на ноги, другий на плечі і — били, били... А Кремер кричав: „На твоїй шкурі я тобі випишу твою державу! Сильніше бийте, сильніше! Хай знає, як смакує незалежна держава!..."

І Ромко, чемно усміхаючись, сказав:

— Справді, в одностроі, пане комісаре, вибачте, пане професоре, якось інакше...

— Правда? — засміявся комісар. — Але ви мабуть без вечері? Що? — спитав, натискаючи грушку дзвінка.

— Так, хоч ніколи я не сподівався сьогодні тут вечеряти...

Кремер прижмурив очі.

— Це завдячуєте в першу чергу панні Зюзі, а властиво вашій сестрі.

— Моїй сестрі?

— Так, бо я саме вертаюся тепер з переслухання...

В двері легко застукано.

— Так! — кинув голосно Кремер.

— „Цікаво, чи велів він бити Стефу?" — подумав Ромко.

Увійшов кельнер.

— Принесіть спис страв! — сказав Кремер — і, звертаючись до Ромка: — Що ви п'єте, пане товаришу?

— Може коньяк?

— Добре! — погодився Кремер.

— Будь ласка, — звернувся до кельнера Ромка, — пляшку коньяку й закуски.

— Якої марки коньяк? — спитав кельнер.

Кремер допитливо глянув на Ромка.

— Може „Енесі"? — кинув недбало Ромко й поблагословив у думці Старецького.

Кельнер вклонився і вийшов.

— О, то з вас, бачу, бувалий і досвідчений у ресторані добродій! — всміхнувся Кремер. — Мабуть з цього боку ваша сестра ще не знає вас!

— Чому ні?! — засміявся весело Ромко. — Скільки то разів я приходив над ранком додому, сестра мені відчиняла двері й завжди пізніше вияснила батьків, що я вернувся „після дванадцятої"...

Кремер хитнув головою.

— Так, так. Я бачив з розмови, що вона вас дуже любить. Шкода, що вона вмішалася в цю погану справу...

Ромко стиснув кулак, аж нігті вп'ялися в долоню. Кремер недбало курив цигарку й неначе щось думав.

— Взагалі, навіщо ці всі історії! — сказав по хвилині. — А ще до того пхати туди молодих дівчат! Врешті, ви це все добре знаєте, навіщо вам говорити!

В двері постукано, увійшов кельнер, несучи на таці пляшку коньяку, чарки й закуску. Усе розставив на столі і, вклонившись, тихо вийшов.

Ромко знизав плечима.

— І знаю, пане професоре, і не знаю...

— Ну, випиймо! — усміхнувся Кремер. — Таж уся ваша молодь це ж революціонери першої води. Про це я знаю!

Кремер випив і, закусуючи, додав:

— Але зі своєю сестрою облиште! Шкода дівчини на такі речі!

Ромко налив чарки й недбало спитав:

— Чи справді їй щось загрожує поважніше?

— Поважніше? — призадумався Кремер. — Ні, цього сказати не можна, але непотрібно було їй бути довірочною цього нещасного підпільного гуртка...

У Ромка злегка задрижала рука і він поволі поклав закуску на стіл.

— Значить, усе зраджене! Правду говорив меценас... — І нагло завзятість залила його душу, за всяку ціну рішив знайти провокатора.

— Сам загину, але його знайду! — рішив, і тут нагадалися слова Старецького:

— Не спішися і не гарячися! Це твоя зустріч комісара перша, але не остання!

Глянув пильно на комісара.

— Вибачте, я не розумію, пане коміс... пане професоре! Як то довірочною?

— Можливо, що ви не знаєте! Навіть ви не повинні знати, ет, навіщо говорити! І так уже нічого не змінимо. Краще вип'ємо!

Ромко випив, і в його очах мигнула Стефа, розтягнена на лаві, аґенти з ґумовими палицями й обличчя батьків.

В голові зашуміло. Хтось молоточком бив у грудях і кричав: рятуй Стефу! рятуй Стефу! рятуй Стефу!

— „Мушу її врятувати!" — постановив рішуче.

Кремер наливав чарки, і ніздрі його носа грали.

— Або це вбивство міністра війни? Навіщо це? Ні, не перечте, я це все прекрасно знаю, поки буде світ, доти будуть і революціонери, а поки будуть революціонери, доти буде політична поліція, комісари й тюрми. Я вас дуже добре розумію і думаю, що кожний інтеліґентний революціонер мусить, чи радше повинен, мене розуміти. В порядку: підпали, вбивство поліційних урядників, крадежі державних грошей, напади на поліційні архіви! Це все розумію! Але, під милий Біг, що вам був винен цей нещасний міністер війни, який напевно про ваше існування не знав.

Ромко погодився.

— Зовсім справедливо! Я теж не розумію цього вбивства.

— Правда? — втішився комісар. — І звалили мені на голову надкомісара Фільдінґа, радника Мавзоніюса з цілою комісією, роботи, Боже ти мій! Повірте, розумію, якби мене вбили, але міністра війни, який до того всього був адміралом фльоти! Чорт вас хіба розуміє!

— Але чи це напевно революціонери його вбили, пане професоре?

Копаний м'яч стає популярний у Канаді

Футбол, або як дехто називає копаний м'яч, найбільш популярний у світі спорт, нарешті стає теж популярною грою в Канаді. Давніше канадійці були головно зацікавлені в грі раґбі, залишаючи футбол канадійцям, які походять з Бразилії, або европейських країн. Але в останніх кількох роках число футбольних команд зросло, а з тим і кількість глядачів.

Недавно все-канадійська футбольна команда перемогла таку ж американську команду 5:1 в першій рунді розгривок за світове першенство. Опісля канадійська команда виїхала до Мехіко. Переможець у цій рунді ґратиме в Коста Ріка за вступ до фінальних змагань, що відбудуться у 1958 році у Штокгольмі.

Успіх футболу в Канаді за останніх два роки був дійсно небуваний, головно завдяки напливові новоканадійців з Европи. І сьогодні на просторі Канади любителі спорту вже говорять про футбол; той ентузіязм виводиться в першу чергу з Торонта, де є понад 60 футбольних клюбів. Верховною установою футболу в Канаді є Краєва Футбольна Ліга, організована 1949 року. Початково працювала вона зі змінним щастям, але в останніх роках вона стала важливішим спортовим чинником у Канаді. Минулого року поверх 230,000 прихильників футболу відвідало маленький спортовий майдан Фред Гемилтон Парк у Торонті, що може помістити одночасно ледви 6,000 осіб.

Десять команд входять до Краєвої Футбольної Ліги, маючи в своїому складі ґрачів з Мадярщини, Німеччини, Італії, Чехословаччини, України, Ірляндії, Польщі і Канади. Несподіванкою цього року був клюб Гунгарія. Кілька років ця команда змагалася за місце при слабому складі, але в цьому сезоні, з прибуттям багатьох втікачів, команда скріпилася. Джаві Кіс, менаджер команди, відбув на початку цього року спеціяльну подорож до Австрії, щоб звербувати там більшість ґрачів свого клюбу. Деякі з них твердять, що ґрали в першоклясових командах у своїй країні і дійсно їхня гра не заперечує цього.

Перед у Лізі веде польська команда Вайт Іґелс, одна з найсильніших команд у Канаді. Подібно, як і інші команди, Вайт Іґелс спершу обмежувалися виключно до ґрачів зі своєї етнічної групи того польського походження. Але сьогодні ірляндці ґрають в українській команді, мадяри в чехословацькій, і т. д. Покищо більшість клюбів покладається переважно на ґрачів з Англії, або з европейських країн; все таки вигляди на майбутнє футболу в Канаді є добрі: тепер ведуться зосереджені заходи, щоб заохотити молодих канадійців ґрати футбол по школах. „Канадійська Сцена".

МУЗЕЙНА СПРАВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не ситуацією в Европі. Далеко вдаліші під тим оглядом були проєкти устаткувати такий музей в Швайцарії, як в традиційно невтральній державі. За це висловлювались такі значні особистості, що жили й працювали перейняті ідеєю Визвольної Боротьби України, як: гетьман Павло Скоропадський, полк. Євген Коновалець, прем'єр УНР В. Прокопович, ген. М. Омелянович-Павленко, ген. В. Петрів, ген. О. Удовиченко, ген. Капустянський та ін.

Але на щастя для української ідеї, зокрема, для нашої Визвольної Боротьби, така „незарібкова", „непрактична", а „романтична" і „ідеалістична" справа як музейництво знайшла місце для свого відновлення і розвитку саме в „доляровій" країні, що в теперішні часи творить головну потугу проти дальшого поширення московського загарбництва та готується до боротьби за визволення народів від московського ярма. Саме в ЗДА і в Канаді постало вже кілька українських музейних середовищ, як приватних, так і на базі громадської участи в них, музейних установ. Саме тут є всі можливості ідейно-політичні і навіть фінансово-господарські, щоб розвинути працю музеїв в інтенції того українського життя і тих українських мас та провідних особистостей, що за своє гасло вибрали активну боротьбу відродження Української Самостійної Соборної Держави.

На початку своєї статті ми згадали, як в підневільних обставинах музейництво вилилось майже в самоціль, переважно для зберігання пам'яток. Тут, в ЗДА, музейництво вливається в діяльну акцію. І не лише наші музейні діячі цю акцію роблять ціллю свого життя, віддаючи для неї своє майно, силу і всі думки. Тут музейні збірки якнайширше використовуються для актуальних потреб української справи, для популяризації між чужинцями нашої визвольної боротьби. Своїми ілюстрованими виданнями і експонатами музеї відновляють в пам'яті й свідомості читачів славне минуле, поривають душу бажанням далі служити Батьківщині, а не трюхліти й жити лише еміграційними гараздами. Демонстрацією ж своїх експонатів перед представниками інших націй вони викликають подив і довір'я до нашої справи. Музеї допомагають виводити українську справу за кордоном в широкий світ. А показуванням та поясненням реальних доказових документів і речей-предметів нашої культури, що свідчать про нашу етнографічну відрубність від москалів та про право українського народу на вільне життя й вільну суверенну державу — музеї виконують великої ваги національно-визвольну місію.

Ант. Кущинський

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Міннеаполіс, Мін.

Резолюції Українців Міннеаполісу в Конгресовому рекорді.

Резолюції, схвалені учасниками академії, присвяченої пам'яті Гол. отамана Симона Петлюри, полк. Євгена Коновальця та ген. Тараса Чупринки, були поміщені конгресменом Міннесоти Рой Віром в Конгресовому рекорді з 28 травня, 1957 року (сторона 4127).

В своїх резолюціях українці Міннеаполісу і Сейнт Полу, розкриваючи правдиву суть комунізму та московського імперіялізму, засудили московську політику фізичного та морального винищування українського народу та звернули увагу американського загалу на існування в західному світі московських груп, які беззастережно обороняють політику московського імперіялізму та заперечують права поневолених народів на свою самостійність.

Ці резолюції вислано на адресу сенаторів та конгресменів Міннесоти а також до інших визначних політичних діячів. Досі на адресу Управи відділу ООЧСУ прибуло багато листів, в яких автори виявляють добре знання проблем поневолених народів та отверто висказують свої симпатії до визвольної боротьби українського народу. Факт поміщення резолюцій в Конгресовому рекорді треба зачислити до чергового успіху українців Твін Ситі на зовнішньо - політичному відтинку.

М. К.

Ню Йорк, Н. Й.

Дещо про життя і працю Українського Гуманітарного Товариства

З початком другої світової війни, коло 100 українських матерів і батьків, яких сини боролися в рядах американських збройних сил, згуртувавшись зразу в Український Відділ Американського Червоного Хреста, а згодом в Українське Гуманітарне Товариство в Ню Йорку, Інк, днями й ночами невтомно посвячували безкорисно свій час і працю для найбільшої у світі гуманітарної установи, якою є Американський Червоний Хрест.

Окрім праці при виготовлюванні тисячів різного роду бандажів і других необхідних речей для ранених вояків на фронтах та в шпиталях, члени цього Товариства брали живу участь в кожнорічній березневій кампанії за фондами для Американського Червоного Хреста, докладаючи всіх своїх зусиль, щоб тільки ім'я українців відносно грошових збірок не тільки в українській громаді поставити на першому місці серед усіх інших етнічних груп, що завдяки жертвенності українського громадянства, членам Гуманітарного Товариства цілком удавалося.

Цьогорічну збіркову кампанію для Американського Червоного Хреста серед української спільноти в Ню Йорку і околиці закінчило Українське Гуманітарне Товариство в суботу 23-го лютого молебнем в церкві св. Юра за здоров'я своїх членів та панахидою за померлих членів. Після церковних відправ, уряджено в домівці Т-ва „Дністер" т. зв. „Червонохресний Чайний Вечір" при участі багатьох визначних гостей.

Відкриваючи цей вечірок, голова Гуманітарного Товариства пані Ева Хомів щирими словами привітала гостей і членів з подякою за їхню численну участь та на цю інтенцію попросила Всеч. о. Ігумена про молитву і благословення перекуски. Дальший провід вечірки передала голова д-рові Олесницькому, який вив'язався з своїх завдань прекрасно, уділяючи слово усім гостям і членам, немилосердно очевидно й себе. Першу промову по-українськи виголосив Всеч. о. Ігумен Орест, з'ясовуючи довголітню працю членів Гуманітарного Товариства для Американського Червоного Хреста, на який церковний уряд Св. Юра ніколи не забороняв збирати під церквою грошової пожертви, розуміючи як надто добре, яке велике і благородне завдання має перед собою Американський Червоний Хрест.

Другу промову по-англійськи виголосила урядниця Американського Червоного Хреста пані Ґрін, висловлюючи признання членам „оф Юкрейнієн Юніт оф Америкен Ред Кросс", тобто членам Українського Відділу Американського Червоного Хреста в Ню Йорку з вірою, що їхня праця буде продовжуватися з ще кращим успіхом, ніж досі. Причина до вподобання пані Ґрін прекрасний звичай українців, кожну працю починати Богослуженням в церкві, а товариські сходини молитвою. Чи працею, бути в товаристві українських людей, бо бачить в них щирість, добродушність і товариську любов, чого не могла добачити в людей інших етнічних груп.

Після промов всі майже гості і членів Т-ва, забрав слово товстмайстер д-р Олесницький, який заохочував зібраних до дальшої праці для Американського Червоного Хреста і пригадував на свої власні національні установи, які обов'язково треба нам підтримувати, а зокрема єдину нашу центральну установу УККомітет в Америці. На цім й закінчено програму вечірки.

Годиться теж згадати, що поза працею для Американського Червоного Хреста, Українське Гуманітарне Товариство в Ню Йорку ніколи не забуває і про свої суто українські гуманітарні і церковно народні справи, як сорок, приміром, про поміч нашим людям на скитальщині та підчас їхнього прибування до Америки.

Щодо церковно-народних справ, то Українське Гуманітарне Товариство в Ню Йорку завжди бере живу участь. Чи то буде посвячення угольного каменя нової школи св. Юра, чи то будь-яке свято, де всі інші національне свято, все там можна побачити членкинь цього Товариства в червонохресних одностроях з праворами американським, українським та Червоного Хреста. Наше Товариство є членом УККомітету, як теж Об'єднаного Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку і Українського Народного Дому. Воно по своїм силам не відказується від матеріяльної жертви там, де її требно.

Ще кілька слів до нашого свідомого жіноцтва в Ню Йорку. Дорогі Сестри! Вступайте в члени Українського Гуманітарного Товариства, бо спільними силами, як одна родина, далі працювати на гуманітарному полі для добра свого народу. По близчі подробиці в цій справі просимо ласкаво відноситися письмово на адресу голови Товариства пані Еви Хомів, 1056 Гое евню, Бронкс 59, Н. Й.

За Уряд:

Катерина Джорджія — почесна голова, Ева Хомів — голова, Катерина Конкульовська — заступниця голови, Февронія Стрілець — касирка, Марія Ґеґель і П. Демидас — контрольори, Олена Князька — господиня.

Трентон, Н. Дж.

Ми ж сонця ясного діти!

Котрий це вже раз за сорок п'ять років усміхалися наші обличчя назустріч сонцю і весні? Це ж бо вже 45 років радіє Святий Юрій Переможець, покровитель Української Пластової Молоді, коли то рік-річно на весну вся велика українська пластова родина віддає йому свій поклін! Раніше ще перед 18-ти чи пак перед 26-ти роками такі святкування відбувалися величаво і гідно на всьому просторі нашої вужчої Батьківщини — Землі Осмомисла і Короля Данила. Звідтіля бо в 1912 році пішов зав'язок нашої славної організації Пласт, Львів-город був його колискою, а батьком наш дорогий „Дрот", д-р Олександер Тисовський. Вісімнадцять років ми святкували день нашого Патрона щороку, так би сказати, „з дозволу власть імущих", тодішньої шкільної та державно-адміністраційної чужої влади. Спершу була це влада, що підчинялась своїй столиці у Відні, т. зв. „цісарсько-королівська австрійська" влада. Згодом, по упадку тієї, під час незакріплення влади, рідної в роки всенаціонального зриву — українські влади, а там знову „під ласкавим наглядом" чужої — національної влади, що свої накази надавала нам з бутньої Варшави. Вісім років, починаючи від 1931 року, в якому поляки не дозволили на леґальне існування нашої організації аж до розвалу їхньої „Жечи Посполітей", Святий Юрій втішався дальшими святкуваннями на Його честь пластової молоді, що не корилась наказам наїздника, залишилася вірною пластовому законові, нехай і у зміненій формі та під фірмою інших національних організацій молоді, що постали на місце розв'язаного Пласту. Не переведись святкування в честь Патрона — Святого Юрія і під час кривавого воєнного часу за останньої світової війни, коли пластуни хто з крісом, хто з книжкою, хто за фабричним станком, хто в лісі, хто в тюрмі і казні, а хто на „волі", твердо і послідовно переводили в життя пластову ідею. Спонтанно відновилось святкування Святоюрських багаттів на чужині, в таборах після закінчення війни, спершу в Европі, поза кордонами Рідного Краю і по тому на вільній землі Вашингтона.

Цьогорічне „Свято Весни", свято в честь Патрона української пластової молоді метрополітальної округи Ню Йорк відбулося 1-2 червня ц. р. на теренах української оселі Черче, Н. Дж. Все дав тяжкий до речення зустрічі телефонічні розмови на лінії Ню Йорк — Трентон, Н. Дж., де є Станиця Пласту і де має свій осідок Дирекція Корпорації Черче, були дуже пожвавлені. Поладнувано „справи приміщення, прохарчування, забезпечення водою, транспортом та душпастирською опікою. В п'ятницю, 31 травня на терені оселі Черче з'явилось пластове „фор-командо", а в суботу вранці 1 червня великі пасажирські автобуси привезли зі собою коло трьох сотні весело й безжурного „пластового квіту України": юнаків і юначок, старших пластунів та членів Пластового Сеньйорату. На просторій площі, що своїм положенням серед тінистих дерев з безпосереднім доступом до битих асфальтових доріг, з потічком, чагарниками та високою тирсою, неначе на степах України — ідеально надається на того рода зустрічі, неначе гриби по дощі миттю виросли нові шатра, наново наче ділово, по-козацьки, розтаборовувалася молодь, поділена заздалегідь командою зустрічі на дівочі і чоловічі підтабори, курені й ґуртки.

Точно в 12.30 год. розпочалася зустріч. На високі машти піднято американський і український прапори, відспівано пластовий гимн, виголошено привіти, прочитано накази, а також розпочались серйозні пластові заняття з тереновими змагами, показом пластової справности, обідом, підвечірком і вечерою. Традиційною Святоюрійською Ватрою, на якій промовляли пл. сеньйор В. Савчак, полковник армії УНР В. Самійленко, деклямували пластуни і пластунки, співали пластові хори, грала струнна оркестра, виступали танцюристи, квартети і надійсе — безжурно сміялись усі, пластове братство та численно заступлене „цивільне" українське громадянство під час „веселої програми" — спільною молитвою та пластовою піснею „На спочинок" опівночі закінчено перший день Свята.

В неділю розпочався черговий день зустрічі: вставанням, спільною молитвою, підняттям прапорів, наказами, сніданком, полевим Богослуженням для обидвох українських віровизнань. Богослуження відправили окремо для української католицької молоді вел. о. Йосип Атаманюк з Трентону, для православної української молоді всечесніший о. Міненко з Ню Йорку. Під час співаної Богослужби для католицької пластової молоді співав пластовий хор під диригентурою Лева Лепкого — президента корпорації „Черче". На обидвох Богослуженнях крім пластової молоді було чимало українських громадян, що прибули на Свято з поблизьких і подальших місцевостей. Обідом, дозвіллям, купанням у басейні, переглядом частин, іменуваннями, проголошенням висліду змагань та врученням перехідної чаші закінчено Свято в 6-ій годині вечора.

Весь час дописувала гарна, сонячна погода, лише на саме закінчення, також „по традиції" захмарилось небо і теплий дощик покропив на прощання від'їжджаючих учасників Свята, що зі сумом залишали місце зустрічі, готовлячись до чергових пластових зайнятт та до чергової великої Ювілейної Пластової Зустрічі з нагоди 45-ліття існування Пластової Організації та 79-ліття основника Пласту д-ра Олександра Тисовського, яка відбудеться 3. 4 і 5-го серпня ц. р. на Пластовій Січі біля Торонта в Канаді.

В цьогорічному Святі Весни взяли участь 197 юнаків і юначок з пластових осередків: Ню Йорк, Джерзі Ситі, Нюарк, Елизабет, Пассейк і Трентон. Зі старших пластунів і пластунок з осередків: Ню Йорк, Джерзі Сіті, Елизабет, Нюарк, Ню Гейвен, Пассейк, Рачестер і Трентон та 28 сеньйорів з цих же осередків. Чимало було пластунів і пластунок, як гостей із Філядельфії й інших осередків з „цивілістів" було коло 200 осіб з-посеред українського громадянства, головно батьків пластової молоді. Комендантом Свята був пластун-сеньйор М Василик, обозним пл. сен. Я. Федун, писарем ст. пл. О. Білоус, комендант чоловічих частин пл. сен. М. Хорба, комендант жіночих частин пл. сен. Я. Рубель, комендант служби поготів'я пл. сен. д-р Р. Алиськевич, лікар пл. сен. д-р Р. Оришкевич. Технічною ділянкою підготови Свята заряджував пл сен Я. Лабка, прохарчуванням — пл. сен. І. Костюк. Нагляд над харчівнею дуже сумлінно і відповідно сповняли пані Т. Левицька, Івана і Ніни Самокіши. На Свято прийшли вітальні листи Основникові Пласту д-рові О. Тисовському та Начальному пластунові проф. С. Левицькому. Під час Свята справно діяла Пресова Кватира ст. пластунів із куреня УСП „Сіроманці", що видала однодневку „На пеньку". Гарну несподіванку учасникам Зустрічі зробила радіопрограма в Трентоні, передаючи в неділю вранці на програмі своїх щонедільних передач учасникам Свята палкий привіт і пластову пісню з грамофонової платівки: „Сіріли у сумерку півночі шатра" зі сольоспівом М. Мінського.

Ів. Ко. „ЛЧ".

ПУБЛІЧНИЙ НОТАР

Багато українців не знає, яка різниця в ролі нотарів в Европі і в Америці. Товариство Українсько - Американських Адвокатів у Ню Йорку вважає своїм громадським обов'язком роз'яснити українсько - американському загалові цю справу.

Багато людей має неправильну уяву, що нотар і адвокат є теж саме і що обидва мають однакові права. Тим часом нотар ні у жадному випадку не може займатися правничою практикою. Він не має права за плату виготовляти таких документів юридичного значення, як договори, гіпотеки, завіщання, заприсяжені свідчення, посвідки про задоволення претенсій, документи перенесення власності на нерухоме майно, заяви на натуралізацію, тощо. Також нотар не має права давати порад у правних справах і брати за це оплату.

На Україні, як і взагалі в Европі, функції нотаря досить подібні до функцій адвоката, або правного дорадника. Натомість в Америці нотар є тільки урядовим урядовцем, що його основні обов'язки полягають у тому, щоб відбирати у людей присягу та завіряти своїм підписом і печаткою певні роди документів. В Америці кожний може легко дістати дозвіл бути нотарем: треба лише подати заяву, внести невелику оплату і скласти досить простий іспит. Нотарем може стати кожний американський громадянин, якщо він досягнув 21 року, є моральною людиною, ніколи не був засуджений за кримінальний злочин і є мешканцем певного стейту. Від нотаря не вимагають, щоб він кінчив каледж, чи університет, не вимагають будь - яких знань з правничих наук. Деякі нотарі, можливо з щирого бажання допомогти людям, дають різні поради юридичного характеру, забуваючи, що цим вони можуть тільки пошкодити через брак відповідної кваліфікації, необхідної для адвоката.

Здоровий розум підказує, що кожна людина, якій треба розв'язати якесь питання правничого характеру, або яка потребує юридичної поради, повинна звертатися до адвоката.

Архітект Ярослав Січинський

Ярослав Січинський

Дня 4 червня ц. р. в Колумбійському Університеті в Ню Йорку, на Архітектурному факультеті, одержав титул архітекта — Ярослав Січинський. Рівночасно він одержав нагороду — медаль імени професора Колумбійського Університету Гемліна на спеціяльному конкурсі „за знаменне виконання архітектурного проєкту". Це відзначення кожнорічно дістає тільки один абсольвент архітектурного факультету. В цьому році закінчило і дістало титул архітекта 27 абсольвентів Університету.

Ярослав Січинський, син проф. Володимира Січинського і Михайлини Січинської, нар. в чеській Празі в 1924 р., вчився в чеській Реальній Гімназії і закінчив Українську Гімназію в Модржанах коло Праги. В 1945 р. був прийнятий на архітектурний відділ Політехніки в Дармштадті в Зах. Німеччині, де в 1947 р. зробив т. зв. півдиплом. По приїзді з батьками до Америки спочатку працював, як робітник, у фабриці металевих виробів, де в скорому часі став помічником механіка. В 1952 році був прийнятий на архітектурний факультет Колумбійського Університету, де доступ, як відомо, дуже утруднений через обмеженість місць і селекцію петентів. Я. Січинський, студіюючи на вечірньому курсі Університету, рівночасно працював у Будівельній фірмі, заробляючи собі на прожиття і високу оплату шкільних студій. Під час студій одержав дві медалі за архітектурні проєкти і відзначення за проєкт конструкцій. За визначні успіхи в науці, Ярослав Січинський одержав від школи стипендію на акад. рік 1956—1957, для цілоденної праці в школі і виконання дипломного проєкту („Літня оселя в горах"). Цю стипендію було видано від школи лише двом студентам для закінчення студій.

Архітект Ярослав Січинський залишається в Ню Йорку і працюватиме у великій американській фірмі, що проєктує „хмародери".

Спорт

УКРАЇНА (Гем.) — ТІЛЬКИ 4 ТОЧКИ

Гемилтон, Онт. (УС) — В дистрикті Гемилтон Сіті Ліґ — Україна (Гем.) в 7-ох стартах здобула тільки 4 точки. Україна (Гем.) займає 6 місце на 8 клюбів. Відношення воріт України (Гем.) від'ємне — 8:18.

Лідером табелі є новозаснована Гунґарія, яка на 7 стартів здобула 14 точок, при відношенні воріт 23:5. До верхівки ліґи належать — Бритіш Імперіялс і Гемилтон Сіти по 9 точок. Італо - Кенедієнс 8, Гунґерієнс Туруль 6 — держать золоту середину. Після Україна — Гемилтон Юнайтед 4 і Словаки 0 точок.

НА ФРОНТІ КВЕБЕКУ

Монтреал. — У грах за чашу провінції Квебек італійська Канталія елімінувала Віснну 2:1. Кікерс, який виграв до України 2:1, після 120 мін. гри мусів погодитись на повторення матчу (!), в якому Україна елімінувала німців 5:2. Гунґарія виграла легко проти Кенедієнс Фалконс 6:2. Другодивізійний Вікерс, після перемог над Гаррінґтон і Оттава Інтер, елімінував Ст. Паул Роверс 5:0. Спарта розгромила аспірації Швіс 7:0.

В другій відслоні першенств Н. Ліґи Квебеку Канталія марширувала далі без програ і виграла 6-ліґовий старт проти Польонії — 5:0. В харитативному матчі Канталія перемогла Збірну Монтреальської Ліґи 2:1 Грецький клюб Атени виграв свій 3-ий з черги матч — степуючи Гунґарію 2:1. Україна, яка тепер переходить внутрішню кризу, програла до Венґрів 0:2. Виграшем проти України австрійці вирівнали шанси в боротьбі за друге місце з мадярами і кращим відношенням воріт зайняли 2-гу позицію в екстра-клясі. В Монтреальській Міській Лізі Стілко перемогло Тріколор 7:4, Кікерс виграв на фініші проти Гаррінґтон 6:4.

ТРИЗУБІВЦІ ВАКАЦІОНУЮТЬ!

Филаделфія. — (УС) Після фінальної товариської гри Тризуб — Збірна Трентону — футболісти Филаделфії відбувають заслужені вакації. Меджер Тризуба Маріян Коженьовський оставив І-шій команді 5 тижнів на літні вакації. Найстарший футболіст Тризуба д-р Іван Павлічка — виїхав до Клівленду — „щоб забути за футбольне горе". Ветеран і капітан Тризуба — Володимир Гарасим — формує дві „вакаційні дружини" — на скорий пікнік Тризуба.

МЕЙДЖОР ДИВІЗІЯ НА ОВИДІ!

Филаделфія. — (УС) Нова реорганізація футболу в Дистрикті Іст Пенн стейту, передбачає створення екстра-кляси у формі „Мейджор Дивізії". До „Мейджор Дивізії" — будуть промовані найкращі клюби ФФ Ліґи і Дистрикту. Така реформа — має піднести якість футбольних матчів та підвищити фреквенції глядачів. ФФЛіґа — від тепер, буде другим щаблем. І. Дивізія ФФЛіґи — буде складатись зі слабших клюбів і буде поділена на 2 групи: „амерікенс" і „нешеонал". УСТ Тризуб (Фила.) — має запевнене місце в новоствореній Мейджор Дивізії.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ СКОКИ В ЛИПНІ!

Лейк Плесід, ЗДА. — (УС) В присутності 5700 глядачів відбулись на Олімпійській Скічні Х-ті Літні Лещетарські Скоки. Температура 80 ст. Ф. Сниг держано від м. лютого в спеціяльних ледівнях. Переможцем між стрибунами ЗДА і Канади — вийшов Артл Токл, Шикаґо, з нотою 140.8 точок. Другим був нюгемпширець — Джон Річнес, Менчестер. Врало участь 21 стрибунів, в дивізії юньйорів — 7.

УКРАЇНЦІ РІШАЮТЬ ПЕРЕМОГУ!

КАНАДА — ЗДА 3:2.

Ст Луїс. — (УС) Відплатна зустріч Збірної Канади — проти ЗДА (Кютіс, Ст. Луїс) — принесла другу виграш Канаді 3:2. У першому матчі в Торонті Канада виграла у ЗДА 5:1. У Збірній Канади грали з українців — Стецьків, Закалужний, Береза, а заложник Шав — був 4-тим торонтцем. Спеціяльно добре заграли усі українські репрезентанти, Шав та воротар Пірс. Наші — маючи до сплачення „національні довги" чемпіонові ЗДА ФК Кютіс — за поразки Тризуба 0:1 1956 і УАСТ Рачестер 1957 — зі спеціяльним ентузіязмом і завзяттям штурмували на ворота двократного чемпіона ЗДА. Українці були ключем до перемоги Збірної Канади. Канада скоро завоювала ведення 3:0. Український мотор функціонував прекрасно! Володя Закалужний — виложив Филій 1:0. Осталі Стецьків — з вільного змусив голкіпера ЗДА до другої капітуляції 2:0. Мирон Береза — прецизною подачею до Стюарта — прилучивсь до 3:0. В збірній Канади — змагуни Британської Колюмбії грали без „більшої моралі" і відрабляли панщину... В другій половині Канада не висилювалась і тактичну перевагу мали американці. Феноменально боронив воротар Пірс, якому репрезентанти „клинового листка" — завдячують перемогу. Ворота для ЗДА — здобули. Ментоза і Мирфі по 1. Глядачів застрашуюче мало — 1500!

Після цього матчу закінчилась роля Канади і ЗДА — в елімінаціях до першенств світу — Швеція 1958. Першуном Північно - Американської Зони вийшло Мехіко, яке мусить відбути плей-оф проти чемпіона Центральної Американської Зони — як дальший крок зонального першенства. Європейська і Південно-Американська преса підкреслюють добру поставу Канади — в цьогорічних елімінаціях. Канада — набула членство ФІФА — щойно при кінці — сезону 1956.

Богдан Прудиус.

СКАВТОВІ НЕВИГОДИ НАЙГРУБШОГО СКАВТА

Найгрубшим і найтяжчим американським скавтом є Дік Кирт з Дітройту, який важить 310 фунтів, та який прохолоджується після невигод на 4-му національному скавтовому джемборі, що саме тепер відбувається у Велі Фордж в Пенсилвенії. Дік вже вдруге бере участь у такому джемборі, але вся його скавтова активність в нічому не впливає на зменшення його ваги.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що, 7-го червня 1957 р. відійшов у вічність у місті Ню Йорку НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
МИХАЙЛО ҐЕЛЕЦІНСЬКИЙ

Покійний народився 26-го жовтня 1883 р. в Лежайську, Галичина. Прибув до Америки в 1951 році.

Похорон відбувся у вівторок 11-го червня 1957 року, з церкви св. Юрія, на цвинтар "Calvaria" в Ню Йорку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всечеснішим оо. О. Кулиничеві і О. Василянові за відправлення Панахид і похоронних обрядів.

Загально дякуємо усім тим, хто своєю участю в похоронах віддав останню прислугу Покійному, за вінки і квіти, за пожертви на Служби Божі і за вислови співчуття в нашому смутку.

Окремо дякуємо хорові „Думка" під орудою дириґента п. мґра Крушельницького, за звеличання співом Панахиди.

Похоронному заведенні П. Яреми, дякуємо за щире і совісне переведення похорону.

ДРУЖИНА, ДОНЬКА, ЗЯТЬ і ВНУЧКА

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні збори, 117 Відд. „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, дня 20-го липня 1957 р. в Ню Йорку при 33 Е. 7-ма вул./ІІ, о год. 8-ій веч. Присутність членів обов'язкова. — С. Кучма, предс; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в п'ятницю 19-го липня, о год. 8:30 веч. в Гр. Домі. Важливі справи до полагодження. — В. Новак, секр.

ОМАГА, Небр. — Т-во „Карпати", Відділ 356, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю 21 липня, зараз по Богослуженні, у церковній домівці — при вул. 16-ій і Марта. Просимо усіх членів прибути на збори, на яких буде поданий звіт піврічної праці Т-ва. Просимо всіх платників принести книжечки і гроші. Секретар буде збирати членські вкладки. — П. Ващишин, пред.; Д. Війтик, секр.; І. Костів, кас.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — 114 Відділ ім. св. Володимира, подає до відома, що місячні збори Відділу відбудуться, дня 20-го серпня 1957 р., о год. -:30 по пол., в залі при церкві св. Володимира при Cortez і Oakley. Проситься членів прибути численно і точно. — М. Б. Нукольс-Ткачук, голова; В. Вережан, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. — Т-во „Згода", Відд. 20, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в суботу 20-го липня 1957 р., о год. 6-ій веч., в Укр. Хаті — при Грейлінґ вул. Фін. секретар і Контр. Ком. здадуть звіти за піврічну діяльність. Довгуючих членів проситься вирівняти свій довг і відібрати чеки-дивіденди. — Дм. Вілик, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Піврічні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 104, відбудуться 21-го липня, о год. 3-ій по пол., в залі, де звичайно. Проситься всіх членів прибути, будуть звіти діловодства і Контр. Комісії і привести нових членів до УНСоюзу. — Г. Мисак, предс.; М. Зенчак, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу 20-го липня, о год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо членів прийти на збори. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що вкладки можна вплачувати в суботу 20-го липня, від год. 5-6:30 і в неділю 21-го липня, від 12-1:30. — М. Субтельний, гол.; О. Штогрин, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 372, повідомляє членів, що місячні збори, відбудуться в суботу 20-го липня, о год. 8-ій веч., в Домі Донишиного — 922 5th St. West. — К. Наконечний, секр.

• РОЗШУКИ •

Шукаю **АННУ ВОРОБЕЦЬ**, дочку Василя, уроджену 1921 р. в селі Уголна (район Стрий, область Дрогобич). Моя адреса:

JAROSLAW SOSNA
156 Orange St.,
Waterbury, Conn., U.S.A.

Музика Ольга, з дому Білик, пошукує: 1) рідного брата БОГДАНА - МИХАЙЛА БІЛИКА, народж. в 1917 р. у Львові; 2) швагра ВОЛОДИМИРА ОНУФРИКА, років біля 58, та 3) НАДІЮ СТАДНИЦЬКУ, з дому Суптельна. Хто знав би дещо про них, прошу ласкаво писати на адресу:

Osyp FURTAK
68 Hewitt Ave.
Toronto, Ont., Canada

Сестра ПРУХНИЦЬКОГО з Комарна, просить свойого брата відізватися, який має бути тепер у Филаделфії.

Сестра ІВАНА ЩЕБЛЯ з Комарна, просить відізватися свойого брата, який має бути в Шикаґо, або прошу писати до:

Peter OLCHOWY
303 Hope Ave.
Clifton, N. J.

Пошукую
МИКОЛУ КУШНІРА,
сина Дмитра;
ДМИТРА МИНИКА,
сина Григорія;
МИХАЙЛА ПОЛЮГОВОГО;
РУЗЮ ПОЛЮГОВУ —
дівоче прізвище, по-чоловікові мені не відоме. Всі походять з Сушиць, Старий Самбір. Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситися на адресу:

J. KOWALCHUK
2152 W. Potomac Ave.
Chicago 22, Ill.

Заграничні часописи, прошу про передрук.

Перебуваючи 8 років в Австралії — сини: Люлька Володимир, народжений 2. 10. 1934 р. в місті Прилуки, Чернігівської області; Віктор Люлька, народж. 8. 11. 1942 р. в місті Прилуки, Чернігівської області і Ольга Люлька, народж. 8. 11. 1913 р. в селі Рудівки, район Прилуцький, обл. Чернігівська

пошукують
ПАВЛА ЛЮЛЬКУ СТЕПАНОВИЧА,
народженого 1912 р., в селі Рудівках, район Прилуцький, обл. Чернігівська, якого розлучили обставини з родиною в Німеччині в місті Бремені 1945 р. в часі капітуляції Німеччини. В Німеччині мав теж свого брата ВОЛОДИМИРА ЛЮЛЬКУ, дружину ОЛЬГУ та доньку „ЄВГЕНІЮ". Хто має деякі інформації про них, прошу писати на адресу:

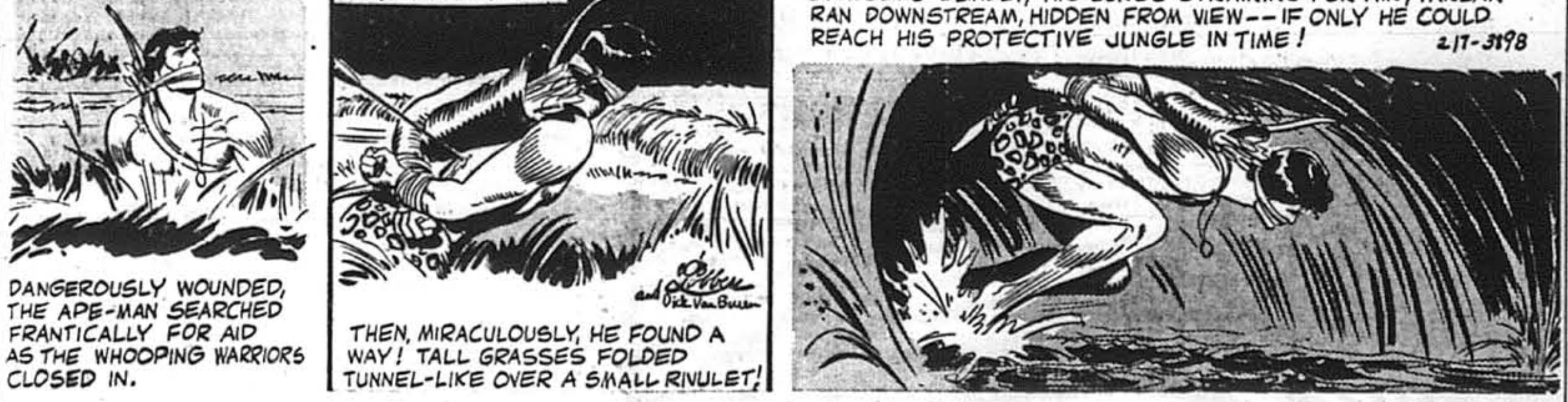
Mr. W. P. LULKA
151 Flushcombe Rd.
Blacktown, N. S. W.
Australia

Петро УДОВИН, з села Беріжки Гірні, пов. Сянік, пошукує дружину ХРИСТИНУ з роду Любінських.
Прошу зголоситись:
Petro UDOWYN
471 Grand St.
Sharon, Pa., U. S. A.

ПЕТРА ВІГАНЕЦЬ,
який має перебувати в Англії, пошукує
Wasyl STYRANEC
471 Grand St.
Sharon, Pa., U. S. A.

Пошукую
брата ФЕДОРА і сестру АННУ СТИРАНЕЦЬ,
зі села Протісний, пов. Ліско.
Голоситись прошу до:
Wasyl STYRANEC
471 Grand St.
Sharon, Pa., U. S. A.

ТАРЗАН, ч. 3898. Втікає, задихаючись.

Небезпечно поранена мавполюдина несамовито шукала допомоги в той час, як захекані войовники зближалися до неї.

А тоді, немов чудом, вона знайшла вихід! Високі трави, схиляючись понад малим струмком, утворювали неначе тунель.

Спотикаючись, хапаючи грудьми повітря, Тарзан біг за водою, щоб його не було видко... Коли б тільки він міг дійти на час до рятівних джунґлів!